

--	--	--

kod ucznia

V MEGAOLIMPIADA WIEDZY Z JĘZYKA POLSKIEGO
TEST CZYTANIA ZE ZROZUMIENIEM DLA KLASY VI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw zawiera 6 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Zadania rozwiązuj po kolei, jeśli nie potrafisz rozwiązać któregoś zadania, przejdź do następnego. Do opuszczonego wróć, jeśli będziesz mieć czas.
5. W zadaniach 1,2,4,5,6,10,12. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą, np. gdy wybrałeś odpowiedź A:

■	B	C	D
---	---	---	---

6. Staraj się nie popełnić błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zamaluj inną odpowiedź.

⊙■	B	C	■
----	---	---	---

7. W zadaniu 9. zamaluj na karcie odpowiedzi wybrane słowo: „TAK” lub „NIE”
8. W zadaniach 3, 7, 8 przepisz na kartę odpowiedzi słowa, którymi uzupełniłeś/aś test
9. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 50 min.
10. Pracuj spokojnie, uważnie.

Powodzenia!

Opowieść o gazecie

Jeżeli istotą gazety jest regularne ogłaszanie wiadomości o bieżących wydarzeniach, to gazeta w takim czy owakim kształcie musi być zapewne starsza niż cywilizacja. W starożytnej Grecji wiadomości, które powinny jak najprędzej dotrzeć do ogółu mieszkańców, obwieszczali głośno zebranej na rynku publiczności heroldowie, obwoływacze. Na ścianach ratuszów i świątyń greckich wywieszano pobielane tablice drewniane, na których wypisywano postanowienia rad miejskich; w Rzymie takie tablice umieszczano głównie na Forum; ukazywały się tam ważne obwieszczenia i rozporządzenia, listy senatorów, członków stowarzyszeń lub władz miejscowych. Podobne ogłoszenia, niekiedy wyrżnięte w kamieniu, ukazywały się też w miastach prowincjonalnych.

W Pompei – mieście zasypanym w roku 79 wulkanicznymi popiołami Wezuwiusza i odkopywanym stopniowo od połowy XVIII w. – na zewnętrznych ścianach domów znajdujemy wiele rysunków i napisów: obok plakatów wyborczych, reklam (zwłaszcza jadłodajni), zapowiedzi walk gladiatorów, są tam również ogłoszenia o zgubionych przedmiotach określające wysokość nagrody dla znalazcy. Na wielu domach i grobowcach widnieje prośba o nieumieszczanie napisów.

Jednak pierwszym przedsięwzięciem służącym regularnemu rozpowszechnianiu wiadomości, o którym mamy pewne i konkretne informacje, był rodzaj gazety codziennej publikowanej w Rzymie od 59 roku p.n.e., nazywanej „Acta Diurna” (łac. „wydarzenia dnia”), założonej przez Juliusza Cezara. Niestety, nie zachował się ani jeden numer tej gazety; nie znamy także wysokości nakładu. Przynosiła ona wiadomości o obradach senatu i zgromadzeniach ludowych, plebiscytach, ważnych nominacjach, rozporządzeniach, traktatach, procesach sądowych, egzekucjach, nowiny morskie i wojskowe, informacje o narodzinach, ślubach, rozwodach i zgonach (o których donosiła rodzina „raniona w pierś”, tzn. pogrążona w głębokim żalu), o niezwykłych wydarzeniach, takich jak wybuch wulkaniczny czy upadek meteorytu, a nawet wyniki walk gladiatorów (...). Wiemy z listów Cicerona, że wiele osób regularnie otrzymywało i czytało gazetę. Istniała ona prawdopodobnie aż do roku 330, kiedy stolicę państwa przeniesiono do Konstantynopola, a więc bez mała czterysta lat! Tak jak my dziś nazywamy np. „Ekspress Wieczorny” krótko „ekspresikiem”, tak Rzymianie swoje „Acta Diurna” nazywali *diurnalis* (łac. „codziennik”) (...).

Pierwszymi poprzedniczkami prawdziwych gazet były pisane ręcznie biuletyny zawierające wiadomości handlowe i polityczne (...). W czasie wojny z Turcją w r. 1563 rząd Wenecji wydawał regularnie biuletyn informacyjny, pisany odręcznie, odczytywany na głos na zgromadzeniach publicznych, na które wstęp kosztował drobną monetą zwaną *gazeta*. Z czasem nazwa monety przeszła na sam biuletyn i utrzymała się nawet, gdy egzemplarze zaczęto drukować i sprzedawać (...).

Pierwsze prawdziwe gazety zawierające rozmaite wiadomości i przynajmniej usiłujące ukazywać się regularnie, z góry określoną częstotliwością, pojawiły się w latach 1605-1610. Prawdopodobnie najwcześniejszą była gazeta wychodząca w 1605 r. w Antwerpii. Cztery następne były niemieckie.

Władysław Kopaliński, *Opowieści o rzeczach powszednich* (fragm.)

Pytania do tekstu

1. Pierwszymi poprzedniczkami prawdziwych gazet były:

- A. ręcznie pisane biuletyny zawierające wiadomości handlowe i polityczne
- B. napisy na murach domów
- C. rzymskie tablice z rozporządzeniami władz
- D. obwieszczenia heroldów

0-1 p.

2. Istotą gazety jest:

- A. regularne ogłaszanie wiadomości o bieżących wydarzeniach
- B. podawanie wyników sportowych
- C. przekazywanie danych o notowaniach na giełdzie
- D. informowanie o ważnych odkryciach naukowych

0-1 p.

3. Korzystając z tekstu, uzupełnij zdania i nie zapomnij przenieść tych słów na kartę odpowiedzi:

Rzymianie swoje „Acta Diurna” nazywali.....

Ważne wiadomości mieszkańcy starożytnego Rzymu mogli znaleźć na
umieszczanych na.....

Pierwsze gazety, które ukazywały się w miarę regularnie, pojawiły się w latach.....

0-4 p.

4. Rzymski „codziennik” ukazywał się prawdopodobnie przez

- A. 150 lat
- B. 400 lat
- C. 250 lat
- D. nie było takiej gazety

0-1 p.

5. W którym akapicie wspomina się o listach Cycerona?

- A. w drugim
- B. w trzecim
- C. w piątym
- D. w ogóle nie ma takiej wzmianki

0-1 p.

6. Odnalezione przez badaczy prasy numery „Acta Diurna” można dziś oglądać:

- A. w Luwrze we Francji
- B. w Muzeum Prasy w Rzymie
- C. nie zachował się żaden numer tej gazety, więc nie mógł zostać odnaleziony
- D. w Muzeum Narodowym w Warszawie

0-1 p.

0-3 p.

7. Wypisz z tekstu trzy rzeczowniki, które są nazwami własnymi.

.....

8. Jakimi wyrazami możesz zastąpić wyraz gazeta, aby uniknąć powtórzenia. Podaj trzy przykłady.

.....

9. Rozwiąż poniższe zadania, zakreślając znakiem X właściwe odpowiedzi
Nie zapomnij przenieść ich na kartę:

A. Zniszczone przez wybuch wulkanu Pompeje zaczęto odkopywać w połowie XVIII w.

Tak Nie

B. „Wydarzenia dnia” zostały założone przez Marka Antoniusz w Rzymie w 59 r. p.n.e.

Tak Nie

C. Gazeta jest zapewne tak stara jak cywilizacja.

Tak Nie

D. Listy Cicerona są źródłem informacji o rzymskiej gazecie.

Tak Nie

0-4 p.

10. „Stara jak cywilizacja” to:

0-1 p.

- A. przerośnia
- B. onomatopeja
- C. apostrofa
- D. porównanie

11. Sporządź wykres zdania pojedynczego. Nazwij części mowy i części zdania:

Trzej zaciekli wrogowie pokłócili się wczoraj o kolor samochodu mistrza kierwonicy.

0-5 p.

12. W którym wieku pojawiły się pierwsze prawdziwe gazety?

- A. XVI
- B. XVII
- C. nie ma takiej informacji w tekście
- D. III

0-1 p.

13. Wyjaśnij pochodzenie nazwy *gazeta*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

0-2 p.

14. Jesteś redaktorem starożytnej gazety „Acta Diurna”. Zredaguj zaproszenie dla czytelników na spotkanie z zespołem redakcyjnym i założycielem Juliuszem Cezarem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

0-7 p.